

Vrijwillig de armoede in

FIDESCO

KATHOLIEKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Beste donateur,

Bij deze dank ik alle mensen die mij in mijn missie steunen. Zonder uw steun is het onmogelijk om dit werk te doen. Het bijdragen aan de opbouw van het leven van mensen met beperkte middelen is heel mooi en dankbaar werk. Het geeft hun hoop op betere levensomstandigheden. Ook hen dank ik voor alles wat ze mij leren, vooral het leven in minimale omstandigheden met minimale middelen en dan toch elke dag weer met volle moed beginnen.

Dit zal mijn laatste nieuwsbrief zijn vanuit Kameroen. Mijn missie is volbracht. Ondanks de moeilijke omstandigheden, de vele tegenslagen en problemen kan ik met een tevreden gevoel na een jaar vertrekken. Na een paar weken vakantie vertrek ik naar een andere missie; helpen bij het vluchtelingenwerk in Bangkok, Thailand. Ik hoop, dat u mij dan ook zult blijven steunen.

Tien maanden ben ik nu in Kameroen. De tijd vliegt voorbij. Mijn missie is de organisatie van een agrarische opleiding voor kansloze jongeren in Oost-Kameroen, het armste deel van Kameroen. Het afgelopen jaar hebben we geprobeerd de opleiding vorm te geven. Het eerste kwartaal is achter de rug en het tweede kwartaal is met de nodige hindernissen begonnen. En dat heeft zich nog steeds voortgezet. Ondanks de tegenslagen is het eerste schooljaar goed afgerond met een evaluatie en iedereen heeft een verklaring ontvangen dat zij het eerste jaar hebben gevolgd.

De eerste leerlingen zijn vertrokken. Aanvankelijk met veel weerstand omdat het moeilijk is het veilige nest te verlaten. Mede dankzij een gift van de leerlingen van de Sint Josefschool in Schiedam konden allen met een bijdrage terugkeren naar hun dorp om daar met hun eigen project te beginnen.

De opleiding wordt met ingang van het nieuwe schooljaar overgenomen door AFOP (een samenwerkingsverband tussen Kameroen en Frankrijk, die professionele agrarische opleidingen verzorgt en de leerlingen helpt met een bijdrage om een agrarisch bedrijf in hun dorp te beginnen.) Wat ik ervan meegemaakt heb, lijkt het mij een serieuze organisatie die drie jaar lang de opleiding vorm geeft, waarna deze weer door de zusters overgenomen wordt.

De opleiding

Het afgelopen half jaar bestond de opleiding vooral uit praktijkervaring opdoen. We hebben nog steeds geen instructeurs gevonden voor de theorielessen. Daar er op een boerderij altijd werk is, hebben de jongeren vooral veel praktijkervaring opgedaan. Op alle gebieden was het nodige te doen. De plantages zijn onderhouden door de leerlingen en ingehuurde landarbeiders; De kwekerij voor de oliepalmbomen is geïnstalleerd en de jongeren hebben onder begeleiding van Paterne, de formateur, de noten in de pootzakjes gedaan. Dat is nog een heel karwei 3.000 noten, die aan het ontspruiten zijn, voorzichtig in een zakje doen met tevens geselecteerde aarde. Tot juli is de formateur voor de bijenteelt elke maand langs geweest. De jongeren weten nu hoe ze de honing moeten oogsten. Voor het eerst hebben we een marktverkoopdag gehouden. Mijn dochter Eva, die commercieel medewerkster is, heeft deze dag samen met de jongeren georganiseerd met een strakke planning en taakverdeling. De eerste dag viel letterlijk en figuurlijk in het water, maar de tweede poging was een succes. Mijn zus Regina had een banier gemaakt met de naam van de school erop. De attractie was het slachten van een varken ter plekke en een reclame van vijf biggen voor de prijs van vier. Er is veel verkocht: vlees, biggen, jams, cacaobonen en –boter. Iedereen was tevreden met het resultaat.

NORA VOORWALD

De evaluatie vond half juli plaats. Er waren verschillende teams gevormd. De formateurs/leerlingen hadden de opdracht een plan te schrijven voor een expositie en een marktdag. Helaas hebben ze het allemaal laten afweten. Een ander team moest de palmboomkwekerij een onderhoudsbeurt geven. Het derde team kreeg een stuk terrein aangeboden en moest dat ontginnen en er maïs zaaien. Zij hebben het er het beste afgebracht, goed teamwork en alles volgens de regels gedaan. Ondanks de goede voorbereiding, was niet iedereen op tijd, of kwam helemaal niet opdagen, droeg men niet de vereiste kleding of weigerde een ander team te helpen. Dit geeft de sfeer weer van de laatste tijd "we doen alleen waar we zelf zin in hebben!" Uiteindelijk deed het team met de meest zwakke

Het beste team van de evaluatie

leerlingen het het beste. Petje af! Zij zijn beloond met een grote foto met vermelding, die nu op het informatiebord hangt, waar iedereen hem kan bewonderen.

Drie van onze vier vrouwelijke leerlingen zijn zwanger en krijgen in september hun kindje. Voor zuster Thérèse een mooie aanleiding om nog een project te starten namelijk een opleiding voor jonge moeders. Dit project staat al vanaf het begin op haar verlanglijstje maar ze is er tot nu toe niet toe gekomen. Om haar enig inzicht te geven in wat dat inhoudt, heb ik voor haar een korte samenvatting geschreven van wat er allemaal gedaan moet worden om die opleiding te kunnen beginnen. Ze heeft al een fonds binnengehaald om een huis voor hen te bouwen. Daarnaast moet er kinderopvang komen, een atelier voor de transformatie van producten en een verkooppunt. Er moet een opleidingsprogramma geschreven worden en leerkrachten en begeleiding aangetrokken worden. Voor dit alles zal zij fondsen moeten werven.

We hebben bericht ontvangen dat onze opleiding bij het Ministerie voor werkgelegenheid en opleiding is erkend. Dat betekent dat we een beurs kunnen aanvragen voor onze leerlingen. Een en ander zal nog wel met AFOP afgestemd moeten worden. Begin juli mochten we de beurzen ontvangen van het afgelopen jaar voor zes leerlingen.

AFOP

Naar aanleiding van een interview op de radio met Gréthel heeft een consultant van AFOP contact met ons opgenomen en toen is het balletje gaan rollen. De zusters hebben ingezien, dat ze het zonder professionele inzet niet redden. Het is waar dat Kaïgama een bijzonder project is met een volledige boerderij en een opleiding. De meeste agrarische opleidingen zijn een school met wat agrarische activiteiten. Zuster Thérèse en ik hebben een drie-daagse voorbereidingscursus gehad, waarvoor we een powerpoint presentatie hielden over het ontstaan en de voortgang van Kaïgama. Terug moesten we direct aan de slag. Er moest een behoeftepeiling in de omgeving gedaan worden waarbij alle mogelijke betrokkenen geïnterviewd moesten worden. Met de inzet van extra menskracht was binnen drie weken het onderzoek en basis van het rapport klaar. De opleiding wordt met ingang van het nieuwe schooljaar overgenomen door AFOP. Alles wordt dan ver-

der vanuit het AFOP geregeld, de werving van leerlingen, de opleiding, de leerkrachten, de begeleiding, de directie en het secretariaat. De zusters hoeven zich alleen met de grote lijnen bezig te houden en de overige projecten die nog op stapel staan.

De boerderij

Het organiseren van het werk op de boerderij blijft een probleem. Kortom het ontbreekt ons aan gekwalificeerd personeel. Ondanks de goede wil van de jongeren moet altijd al het werk gecontroleerd worden.

Er gaat dan ook veel verkeerd. Naast de externe factoren, zoals het weer en gebrek aan materiaal enz., ontbreekt de kennis, inzet, betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel. Al het werk moet altijd gecontroleerd worden: of er wel voldoende eten of drinken is voor de dieren, of ze niet ziek zijn of er goed schoongemaakt wordt. Of het onderhoud gebeurd is en of er op tijd gespoten is. De zusters en ik doen ons best, maar voor drie mensen is het teveel werk. Bovendien zijn de formateurs/leerlingen gaandeweg vertrokken waardoor er geen aanspreekbare verantwoordelijken meer aanwezig zijn.

De grootste ramp betrof de varkens. Er was een varken al een paar dagen ziek, na melding gelijk dierenarts gebeld, zou komen, jongeren doodden varken zonder enig overleg, wilden vlees verkopen op de markt in nabijgelegen dorp. Gelukkig hoorde ik dat op tijd en heb ik dat verboden, want eerst moest het vlees gekeurd worden. We kunnen geen ziek vlees verkopen. De veterinaire dienst keurde het vlees af, varken vernietigd, de hele stal moest ontsmet worden en alle andere dieren medicatie krijgen. Volgens de dierenarts kon het varken nog gered worden. Dit is dus een gigantische verliespost. We hebben besloten dat de jongere, die zelf varkens wil gaan fokken, nu eerst een stage moet gaan doen bij een echte fokker. We hebben ook een andere dierenarts genomen, die meer hart voor zijn vak lijkt te hebben en de jongeren leert waar ze op moeten letten. Hij komt in september een week bij ons om hen bij het dagelijks werk te begeleiden. We hebben onze beer, het mannetjes varken verkocht. Toen werden de eerste zeugen berig en moesten we op zoek naar een jonge beer. Afgelopen week gingen we kijken ergens ver in het achterland. Ik als chauffeur, het zweet brak me aan alle kanten uit, ik had heel veel moeite om die Toyota in de hand te houden, de weg, nou ja, het pad was heel slecht.

Ook de konijnen en de slakken geven de nodige problemen. Gelukkig verkopen de konijnen nog goed. Binnenkort start er een project met legkippen. De jongere, die dat gaat doen, volgt eerst een stage bij een kippenfarm zodat hij weet wat het werk inhoudt. Hij komt binnenkort terug en is helemaal enthousiast. Laten we hopen, dat dit goed gaat. De maïs hebben we op tijd binnengehaald. Met z'n allen gingen we het land op om te oogsten en daarna is alles

KAMEROEN

NORA VOORWALD

opgeslagen op de droogzolder. Dat moest allemaal vlug gebeuren, want ondanks het droge seizoen regent het hier dagelijks pijpenstelen.

De cacaoplanten hebben de eerste kabassen opgeleverd. Van de extra bonen die we ingekocht hadden, was een gedeelte bedorven en de kwaliteit van de anderen was zo slecht geworden dat we er alleen nog cacao boter van konden trekken. De voorraad wordt in een oude container opgeslagen en de opslag moet dus in de gaten gehouden worden op kwaliteit. Helaas laten we hier ook stekken bij vallen. Binnenkort krijgen we een pers om olie uit de palmolie noten te persen. Hiervoor moet een hangar gebouwd worden en iemand opgeleid worden voor het gebruik. De visvijver ligt er nog op dezelfde manier bij. Er is een subsidieaanvraag ingediend en het is afwachten op het besluit.

De installatie van de afgestudeerde leerlingen

De afgelopen periode zijn de afgestudeerde leerlingen vertrokken. Mede door de gift van de Sint Josefschool uit Schiedam konden allen vertrekken en met hun bedrijfje starten en/of een doorstart maken.

Benjamin is half juli vertrokken en hij bereidt in zijn dorp Grand-Mboubaye een peperplantage gecombineerd met de verbouw van maïs voor. Op een ander terrein wil hij een konijnenfokkerij beginnen. Hij begint met het ontginnen van zijn terrein.

Jeannot Mikosso Tango werkte sinds 1995 met zuster Thérèse samen. Sinds 2010 heeft hij zich op Kaigama gevestigd om de zuster te helpen met een kwekerij voor de plantages en om de boekhouding te doen. Ook hij gaat zich in zijn dorp, Moloudou, vestigen om een kwekerij voor zichzelf te beginnen en andere producten te verkopen en zijn diensten als boekhouder aan te bieden. Jeannot is poliopatiënt en daarom doet hij er commerciële dienstverlening naast. Zodoende kan hij extra inkomsten verwerven om zijn land te laten bewerken. Jeannot kreeg een opleiding voor boekhouden op de computer.

Mamie Odette Mbewe heeft zich gespecialiseerd in het verwerken van agrarische producten zoals cacao bonen, soja en fruit. Ze wil een eigen transformatiebedrijfje opzetten in haar dorp Kaigama en haar producten in de stad verkopen. Zij heeft wat gereedschap meegekregen om te beginnen.

Nicaise Bakoue Lénguendjé (20 jaar) heeft nu vier jaar meegewerkt op de boerderij en is klaar om te vertrekken. Hij komt uit een naburig dorp, waar hij al is begonnen met het fokken van vleeskippen om zo geld te verdienen en dat te investeren in zijn project: het verbouwen van pepers. Hij heeft een aantal peperplanten met tutors meegekregen.

Paterne Atangana is vanaf het allereerste begin werkzaam geweest bij de zusters voor de ontwikkeling van de boerderij. Hij heeft jaren hard gewerkt en heeft nu zoveel kennis opgedaan dat ook hij vertrekt om voor zichzelf te beginnen. Eveneens gaat hij aan de slag met de visvijver, gecombineerd met een plantage van oliepalmbomen en pepers. Hij heeft een aantal jonge palmboomplanten meegekregen.

Elodie Gallo was de eerste die vertrokken is naar haar geboorteplaats Ndélélé waar ze samen met haar familie land is gaan ontginnen, een cacao plantage, gecombineerd met de aanleg van een visvijver. Met een beetje steun kunnen ze de vijver, die ze al gegraven hebben, uitbreiden en de visvangst vergroten en zo ook hun inkomen. De kinderen gaan nu allemaal naar school en dat kost veel geld. Het onderwijs is hier verplicht maar niet gratis.

Marin Lionel Bella Onguene was de tweede student die vertrokken is in maart. Hij is wees en is teruggegaan naar zijn geboortedorp Loua om de grond, die hij van zijn ouders erfde, te gaan ontginnen. Hij wil een varkensfokkerij beginnen gecombineerd met de verbouw van maïs en soja. Hij woont in Centraal Kameroen en is met een paar biggen vertrokken. Tot nu toe redt hij zich uitstekend. Hij werkt heel hard en heeft zijn biggen nu gedekt en de eerste maïs geoogst.

Inmiddels ben ik bij bijna iedereen op bezoek geweest. Iedereen is hard aan het werk. Nicaise, Lionel en Elodie zijn het meest gevorderd. Om eerlijk te zijn, doen zij bijna al het werk zelf met hulp van familie. Alleen als het echt niet anders kan, huren ze extra krachten in. De andere studenten pakken het grootser aan en huren meer arbeidskracht en machines in.

Spiritualiteit

Het ochtendgebed is er de laatste tijd bij ingeschoten. Zuster Thérèse gaat vaak naar het jongenshuis om daar samen met de jongens de dag te beginnen met gebed. Soms doe ik mee aan de lofzangen van de zusters, we bidden en zingen dan samen. Zondags gaan we met z'n

landbouwschool kaigama

De gouverneur kwam 15 minuten op bezoek

Marktverkoop in Bertoua

Presentatie bij AFOP

allen naar de mis. In verband met de vakantie is er maar één priester aanwezig en moeten we vaak een eind reizen voor de mis. Het is hier gebruikelijk dat je altijd naar de mis van de parochie gaat. Zo zie je ook nog allerlei andere dorpskerken. Geen kerk is hetzelfde maar ze hebben allemaal een koor met begeleiding van muziek.

De organisatie

Het eerste jaar van de opleiding is afgerond. De voorbereiding van het volgend schooljaar wordt nu overgenomen door AFOP. Het werk op de boerderij moet ondertussen doorgaan. De organisatie is nu in handen van de zusters. Het werkoverleg is opgeheven en afhankelijk van wat prioriteit heeft, wordt besloten wat er gedaan moet worden. Zuster Bernadette heeft de organisatie van de maaltijden op zich genomen. De maaltijden worden nog door de jongeren zelf bereid, maar de zuster bepaalt wat er gegeten wordt en houdt in de gaten dat het eten goed en op tijd wordt bereid, dat er afgewassen wordt en wie er mee-eet. De buitenkeuken is verplaatst naar achter het zusterhuis. Er wordt nu heel gezond gegeten, veel groenten uit eigen tuin en regelmatig wordt er een kip, konijn of big geslacht. Vaak eten we daar allemaal van mee. Ik moet wel zeggen dat de Afrikaanse keuken heel erg bewerkelijk is.

Dagelijks leven

In juni is de nieuwe verantwoordelijke zuster voor Centraal Afrika op bezoek geweest om kennis te maken en het project te bezoeken. Ze was erg onder de indruk van Kaigama en vond het een mooi maar groot project. Ze moedigde de zusters aan om door te gaan met de ontwikkeling. In de toekomst zal er een of twee zusters bijkomen. Begin juli is mijn collega Gréthel vertrokken naar Frankrijk. Ze hield het niet meer vol, ze was vaak ziek en voelde zich erg ongelukkig. Ik ben gebleven om het schooljaar af te ronden en de jongeren te helpen bij hun installatie en vertrek. We hebben het afgelopen jaar zo hard samen gewerkt dat ik het niet over mijn hart kon verkrijgen om alles zo achter te laten. Hoewel ik niet veel verwachtingen had van wat ik nog wilde bereiken, vind ik dat alles gelukt is. Onze missie is volbracht. Ik kan mijn missie hier met een gerust hart afsluiten. De les die ik geleerd heb is dat je mensen niet kan veranderen ook al werk je nog zo hard, ben je nog zo

enthousiast en heb je veel kennis en goede wil. De mensen moeten er zelf aan toe zijn om te willen. Om van niets tot alles te komen moet je zelf een lange weg afleggen, het valt niet zomaar uit de lucht. Daarbij weet je ook niet welke weg je gaat. Kennis en informatie van de buitenwereld komen hier nog amper door. Mijn volgende missiebrief komt uit Bangkok. Blijft u mij ondersteunen?

Groeten, Nora

Wat is FIDESCO ?

FIDESCO (Latijn voor Fides, Geloof en Coöperatie) is een internationale katholieke organisatie die in 1980 ontstaan is in Frankrijk. Fidesco heeft als doel het uitzenden en begeleiden van vrijwilligers om in ontwikkelingslanden bij te dragen aan de volledige ontwikkeling van de bevolking. Fidesco zendt vrijwilligers uit naar ontwikkelingsprojecten van de lokale kerk.

www.fidesco.nl

Hoe kunt u bijdragen?

Fidesco biedt u verschillende mogelijkheden om de missie van Nora financieel te ondersteunen. U kunt daarbij rekenen op onze discretie en verantwoording over de besteding middels een driemaandelijks missieverslag. Steun ons via:

1) De antwoordcoupon

U dient deze volledig in te vullen en naar het hierop vermelde adres te sturen. Geef daarbij aan of het om een eenmalige donatie of om een periodieke overschrijving gaat.

2) Internet

Op de website www.fidesco.nl vindt u de mogelijkheid om via IDeal op veilige wijze online te doneren.

3) Per bank

U kunt het geld rechtstreeks overmaken op bankrekening NL53 ABNA 0566 0142 97 t.n.v. Stichting Fidesco Nederland te Venlo o.v.v. "Donatie Nora".

Wij verzoeken u vriendelijk uw naam en adres onder vermelding van "Donatie Nora" te mailen naar info@fidesco.nl of te sturen aan Stichting Fidesco Nederland in Voorhout. U kunt daarbij aangeven of u haar missieverslag wenst te ontvangen. Daarmee blijft u op de hoogte van haar activiteiten in Thailand en weet u zeker dat uw geld goed terecht komt.

Bij voorbaat dank,
Johannes Witt
Voorzitter Stichting Fidesco Nederland

FIDESCO NEDERLAND

Voor informatie of sponsoring: tel.: 0852-731732
Rooseveltlaan 2 info@fidesco.nl
2215 NX Voorhout www.fidesco.nl